

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/39/2006

CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Jednym ze sztandarowych haseł kampanii wyborczej Prawa i Sprawiedliwości była walka z korupcją. Rozwiązaniem tego problemu ma być m.in. powołanie specjalnego biura, którego zadaniem będzie ściganie korupcji w instytucjach publicznych, samorządach terytorialnych oraz sprawdzanie oświadczeń majątkowych osób publicznych. Według rządowego projektu ustawy, podlegające premierowi Centralne Biuro Antykorupcyjne będzie miało szerokie uprawnienia śledcze i kontrolne, znajdzie w nim pracę około 500 osób, a jego budżet wyniesie 70 milionów złotych. Po pierwszym, burzliwym czytaniu w Sejmie projekt ustawy powołującej CBA został skierowany do prac w komisjach.

Ponieważ korupcja jest jednym z najczęściej wymienianych problemów współczesnego życia publicznego w Polsce, w lutowym sondażu¹, przeprowadzonym przed debatą parlamentarną na temat rządowego projektu ustawy o CBA, postanowiliśmy przyjrzeć się temu zagadnieniu oraz społecznym opiniom na temat proponowanej przez rząd metody walki z tym zjawiskiem.

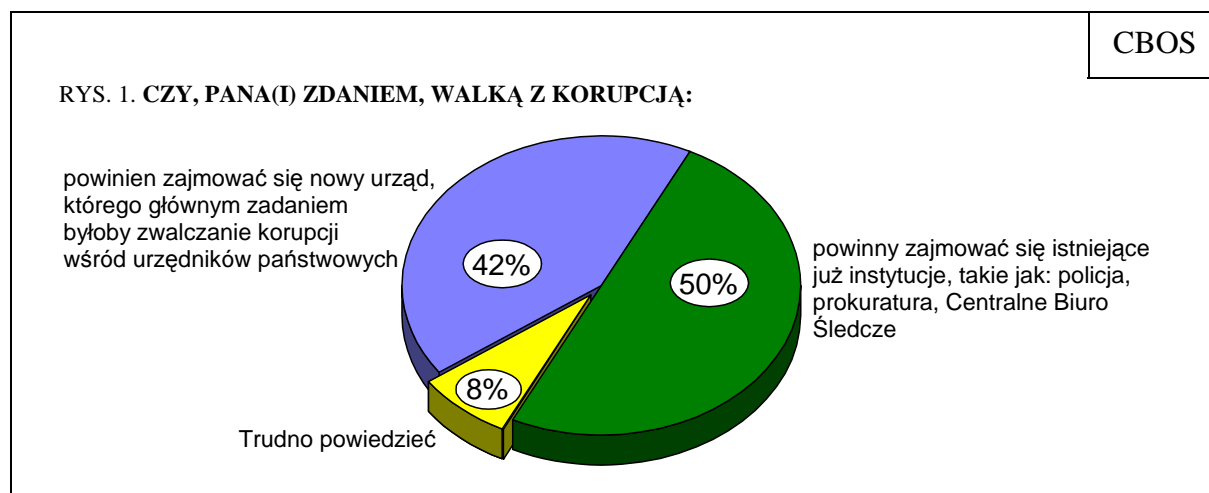
Od dwóch lat odsetek badanych uważających, że korupcja stanowi duży problem, utrzymuje się na takim samym, bardzo wysokim poziomie. Obecnie zdaniem zdecydowanej większości pytaných korupcja w Polsce jest problemem bardzo dużym (67%) lub dużym (26%). Nie dostrzega go jedynie 2% ankietowanych, a 5% nie ma zdania w tej kwestii. Zmienne społeczno-demograficzne w zasadzie nie różnicują opinii na ten temat.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (189) przeprowadzono w dniach 3-6 lutego 2006 roku na liczącej 1011 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Jak Pan(i) sądzi, czy korupcja w Polsce jest problemem dużym czy małym?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	VII 1991	II 1992	VII 2000	VIII 2001	II 2003	XII 2003	V 2004	XII 2005	II 2006
	w procentach								
Bardzo dużym	33	49	46	68	68	65	75	71	67
Raczej dużym	38	37	40	25	23	25	20	22	26
Dużym	71	86	86	93	91	90	95	93	93
Raczej małym	15	8	6	2	2	2	1	2	2
Bardzo małym	2	1	0	1	0	1	0	0	0
Małym	17	9	6	3	2	3	1	2	2
Trudno powiedzieć	12	5	8	5	6	7	4	4	5

Zdaniem połowy Polaków (50%) walką z korupcją powinny zajmować się istniejące instytucje, takie jak policja, prokuratura czy Centralne Biuro Śledcze. Niewiele mniejsza liczebnie grupa (42%) uważa, że powinien powstać nowy urząd, którego głównym zadaniem byłoby zwalczanie korupcji.

Za pozostawieniem problemu walki z korupcją w kompetencjach istniejących organów opowiadają się przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem (74%), mieszkańcy dużych i największych miast (58% i 57%), kadra kierownicza i inteligencja (64%), natomiast za utworzeniem nowej instytucji - głównie najmłodsi respondenci (54%) oraz uczniowie i studenci (50%).

O tym, że korupcję powinny zwalczać istniejące instytucje, przekonana jest nieco ponad połowa badanych uważających, że stanowi ona w Polsce duży problem (52%), oraz większość respondentów niedostrzegających aż tak dużej skali tego zjawiska (61%).

Tabela 2

Jak Pan(i) sądzi, czy korupcja w Polsce jest problemem dużym czy małym?	Czy, Pana(i) zdaniem, walką z korupcją:		
	powinny zajmować się istniejące już instytucje, takie jak: policja, prokuratura, Centralne Biuro Śledcze	powinien zajmować się nowy urząd, którego głównym zadaniem byłoby zwalczanie korupcji wśród urzędników państwowych	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Dużym	52	43	5
Małym	61	33	6
Trudno powiedzieć	23	15	62

We wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na deklarowane zainteresowanie polityką przeważa opinia, że walką z korupcją powinny zajmować się istniejące już instytucje. Odsetek badanych podzielających tę opinię rośnie wraz ze wzrostem zainteresowania polityką.

Tabela 3

Zainteresowanie polityką	Czy, Pana(i) zdaniem, walką z korupcją:		
	powinny zajmować się istniejące już instytucje, takie jak: policja, prokuratura, Centralne Biuro Śledcze	powinien zajmować się nowy urząd, którego głównym zadaniem byłoby zwalczanie korupcji wśród urzędników państwowych	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże	61	35	4
Średnie	50	47	3
Niższe, niewielkie	48	44	8
Żadne	45	29	26

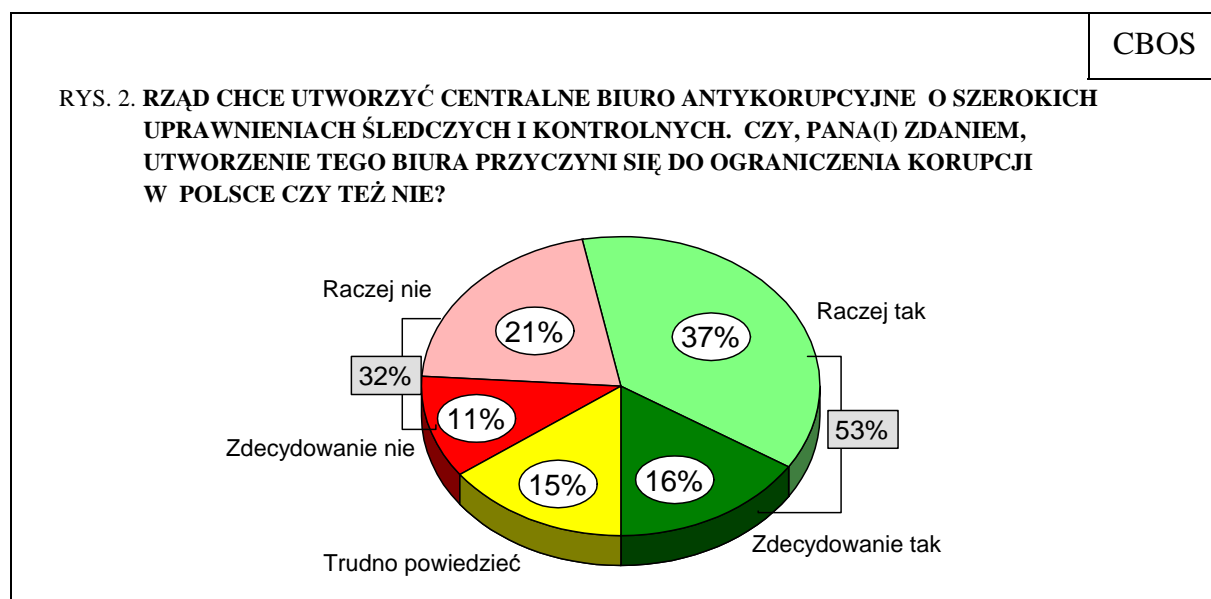
Najwięcej osób przekonanych, że walką z korupcją powinny zajmować się istniejące instytucje, jest wśród wyborców SLD; również sympatycy LPR i PO w większości są zdania, że nie powinno się powoływać nowego urzędu. Idea utworzenia CBA znajduje zrozumienie głównie w elektoratach PiS (58%) oraz Samoobrony (48%).

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, walką z korupcją:		
	powinny zajmować się istniejące już instytucje, takie jak: policja, prokuratura, Centralne Biuro Śledcze	powinien zajmować się nowy urząd, którego głównym zadaniem byłoby zwalczanie korupcji wśród urzędników państwowych	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	79	17	4
LPR	62	28	10
PO	57	38	5
PSL*	50	42	8
Samoobrona	43	48	9
PiS	38	58	4
Niezdecydowani	43	41	15
Niezamierzający głosować	51	40	9

* Ze względu na niewielką liczebność zwolenników tej partii w badanej próbie wyniki należy traktować z ostrożnością

Sprawa powołania CBA wydaje się przesądzona. W związku z tym zapytaliśmy respondentów, czy według nich utworzenie tej instytucji przyczyni się do ograniczenia korupcji w Polsce. Nieco ponad połowa (53%) odpowiedziała na to pytanie twierdząco, w tym co szósty (16%) - w sposób zdecydowany. Przeciwnego zdania jest niemal jedna trzecia ankietowanych (32%).

Ponad połowa respondentów uważających, że zwalczaniem korupcji powinny zajmować się dotychczas istniejące instytucje (54%), jest przekonana, iż powołanie CBA nie przyczyni się do ograniczenia tej patologii. Natomiast ogromna większość zwolenników nowego urzędu (84%) jest zdania, że jego utworzenie będzie miało pozytywny wpływ na walkę z korupcją.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, walką z korupcją:	Rząd chce utworzyć Centralne Biuro Antykorupcyjne o szerokich uprawnieniach śledczych i kontrolnych. Czy, Pana(i) zdaniem, utworzenie tego biura przyczyni się do ograniczenia korupcji w Polsce czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
-powinny zajmować się istniejące już instytucje, takie jak: policja, prokuratura, Centralne Biuro Śledcze	34	54	12
-powinien zajmować się nowy urząd, którego głównym zadaniem byłoby zwalczanie korupcji wśród urzędników państwowych	84	9	7
Trudno powiedzieć	12	17	71

Badani deklarujący duże zainteresowanie polityką mają podzielone poglądy na temat skuteczności nowo tworzonego biura - połowa (50%) sądzi, że nie przyczyni się ono do ograniczenia korupcji w Polsce, dwie piąte zaś (42%) jest przeciwnego zdania. W pozostałych grupach wyodrębnionych ze względu na zainteresowanie polityką przeważa, choć w różnym stopniu, przekonanie, że CBA będzie miało pozytywny wpływ na ograniczenie korupcji w naszym kraju.

Tabela 6

Zainteresowanie polityką	Rząd chce utworzyć Centralne Biuro Antykorupcyjne o szerokich uprawnieniach śledczych i kontrolnych. Czy, Pana(i) zdaniem, utworzenie tego biura przyczyni się do ograniczenia korupcji w Polsce czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże	42	50	8
Średnie	60	31	9
Niższe, niewielkie	58	28	13
Żadne	36	24	40

Wśród potencjalnych wyborców PiS i PSL zdecydowaną większość (73% i 70%) stanowią osoby przekonane, że nowy urząd przyczyni się do ograniczenia korupcji w Polsce. W pozostałych elektoratach, z wyjątkiem SLD, przeświadczenie o użyteczności CBA również przeważa, lecz nie jest tak silne.

Tabela 7

Potencjalne elektoraty	Rząd chce utworzyć Centralne Biuro Antykorupcyjne o szerokich uprawnieniach śledczych i kontrolnych. Czy, Pana(i) zdaniem, utworzenie tego biura przyczyni się do ograniczenia korupcji w Polsce czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	73	20	7
PSL*	70	26	4
Samoobrona	49	28	23
PO	48	41	11
LPR	45	31	24
SLD	24	66	10
Niezdecydowani	60	20	20
Niezamierzający głosować	50	33	17

* Ze względu na niewielką liczebność zwolenników tej partii w badanej próbie wyniki należy traktować z ostrożnością

★

★

★

Korupcja jest w Polsce ogromnym problemem wymagającym zdecydowanych działań zapobiegawczych. Wydaje się, iż mimo rozbieżności poglądów dotyczących konieczności powołania specjalnego biura badań oczekują konkretnych działań, które w wymierny sposób przyczynią się do zahamowania korupcji drążącej wiele sfer naszego życia publicznego i społecznego.

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ